

Viata și Acatistul Sfintei Iuliana din Lazarevo, ocrotitoarea celor căsătoriți

Viața Sfintei Iuliana din Lazarevo, ocrotitoarea celor căsătoriți

Binecuvântat este Dumnezeu Tatăl cel Atotputernic, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute. Binecuvântat este Unul-Născut Fiul Său, Cuvântul lui Dumnezeu cel fără de început și veșnic, Care din Tatăl S-a născut, Dumnezeu din Dumnezeu, născut mai înainte de veci, Puterea cea stăpânitoare prin Care toate s-au făcut. Binecuvântat este Sfântul Mângâietor și de viață dătătorul Duh, care de la Tatăl purcede și S-a arătat oamenilor prin Fiul; Treimea cea de o ființă și nedespărțită, trei Persoane ce una în ființă sunt, o slavă, o ființă și o neschimbată împărăție. Ființă fără de început, un Dumnezeu făcător și stăpânitor și păzitor al tuturor veacurilor, pe Care puterile cerești Îl binecuvântează și cetele îngerești Îl slăvesc, Ce dăruiește înțelepciune și judecată celui care cere și nu disprețuiește pe păcătosul care se pocăiește pentru a afla mântuirea.

Pentru aceasta Îi mulțumesc Acestui bun și multmilosiv Dumnezeu, păcătos și rău precum sunt și nevrednic de a

lăuda bunătatea Sa; Lui Îi aduc mărturisirea și lauda mea, și mă rog să-mi asculte rugăciunea în această zi când Îl chem și să dăruiască cuvinte buzelor mele pentru a putea grăi despre o viață cuvioasă, plină de strălucire duhovnicească. Cuvine-se cu adevărat să-L binecuvântezi și să chemi ajutorul Său; căci, aducându-mi aminte de mama mea, acea sfântă și plină de virtute doamnă, de faptele ei cele sfinte, milosteniile, postirile, metaniile, privegherile cele de toată noaptea, lacrimile neîncetate, rugăciunile și toate celelalte virtuți ale sale, mi-e teamă să nu le dau uitării și tăcerii. Căci cuget la acea slugă care a fost pedepsită fiindcă, în loc să înmulțească talantul Stăpânului său, l-a îngropat în pământ. Apoi mi-e teamă și că cineva, auzindu-mă, ar putea crede că încerc să înșel doar fiindcă e mama mea și că ceea ce am scris nu este adevărat.

Dar Domnul Dumnezeu nostru Cel viu, Care cunoaște toate lucrurile chiar mai înainte de facerea lor, știe că nu mint, căci grăiesc adevărul după cum l-am văzut cu proprii mei ochi și l-am simțit cu propriile mele mâini. Și să nu îmi fie mie a minți despre sfinți. Dacă unii aud ceea ce am scris și sunt surprinși de graiul împodobit și nu vor să creadă, fie ca Domnul să aibă milă de ei, căci ei se gândesc numai la slăbiciunea omenească și toate cele spuse despre oameni și le închipuie rele. Dacă unii vor cu adevărat să verifice cinstita și evlavioasa viață a sfintei mele mame Iuliana, să-i întrebe pe cei ce au slujit-o și pe vecinii dimprejur despre ce fel de viață curată a dus din tinerețe, căci sunt mulți care o știu și și-o amintesc

pe fericita Iuliana pe când trăia și cunosc lucrările și faptele sale de virtute. Căci, dacă locurile unde a trăit fericita Iuliana ar avea gură, nu ar înceta să vorbească despre lucrările și faptele sale de virtute; căci ea cu adevărat a urmat viața și virtuțile sfinților ce mai înainte au fost bineplăcuți lui Dumnezeu. Cum aș putea vorbi despre cele ce sunt mai presus de puterile mele? Căci sunt păcătos și netrebnic. Dar cred că acel suflet curat și milostiv mă va povățui și mă va învăța ce cuvânt să alcătuiesc despre ea, pe mine, care sunt fiul ei după trup, dar în duh sunt robul ei sau vreo stârpitură nefolositoare. Înțelegeți aceasta deci toți ce sunteți martorii acestei vieți ziditoare, dacă graiul meu e îndeajuns de puternic.

Cade-se mai întâi să spun câteva cuvinte despre cine erau părinții săi, unde și cum au trăit și cum au murit. Toate acestea nouă ne sunt cunoscute în amănunt. Nouă, despre care n-aș putea spune că suntem copiii săi, ci robii săi, căci nevrednic sunt a mă numi fiu al unei asemenea sfinte femei de vreme ce nu i-am urmat virtutea. Dar vă voi spune o minunată istorie despre ceea ce s-a întâmplat în familia noastră. În zilele evlaviosului țar și mare prinț Ivan Vasilevici [Ivan al IV-lea, cel Groaznic (1533-1584)] a toată Rusia trăia la curtea sa regală un om evlavios și milostiv pe nume Iustin Nediurev, ce avea rangul de econom. Avea o soție care era, la fel ca și el, de Dumnezeu și de săraci iubitoare, pe nume Ștefanida, fiica lui Grigorie Lukin din ținutul orașului Murom. Ei au trăit plini de evlavie și de virtute, având mulți fii și fiice, multe bogății

și mulți robi. Lor li s-a născut și fericita Iuliana. Pe când avea șase ani, mama sa a părăsit această viață, iar Iuliana a fost dusă în ținutul orașului Murom de către bunica sa, mama mamei, o văduvă pe nume Anastasia Lukina, soția lui Grigorie Lukin, fiica lui Nichifor Dubenschi. Aceasta a crescut-o în evlavie și virtute timp de șase ani. Când fericita Iuliana avea doisprezece ani, bunica sa a părăsit și ea această viață și i-a cerut fiicei sale, Natalia Arapova, soția lui Putin Arapov, să o ia pe nepoata Iuliana în casa sa și să o crească cum trebuie și în evlavie, căci mătușa sa avea opt fiice și un fiu.

Încă de când era foarte tânără, fericita Iuliana l-a iubit pe Dumnezeu și pe Preacurata Sa Maică. Era plină de respect și supusă mătușii și verișorilor săi și iubea smerenia și tăcerea în toată vremea. Se dăruia rugăciunii și postului și pentru aceasta era adesea dojenită de mătușa sa și batjocorită de verișorii ei, fiindcă își chinuia trupul său fiind atât de tânără. În fiecare zi îi spuneau: „O, fată nesăbuită, de ce îți omori trupul când tu ești atât de tânără și de ce vrei să-ți distrugi frumusețea cea feciorelnică?”. Astfel ei încercau adesea să o facă să mănânce și să bea dimineața. Ea nu ceda niciodată, ci primea toate cu mulțumire și pleca în tăcere. Era supusă tuturor, căci din copilărie avusese o fire delicată, tăcută, liniștită și smerită și se lipsea de distracții și orice fel de jocuri. Dacă era silită de copiii de vârsta sa să joace diverse jocuri deșarte și să cânte, precum adesea se întâmpla, ea nu se alătura niciodată lor, ci se prefăcea că nu știe să se joace, și astfel își ascundea virtutea.

În schimb se ocupa cu torsul și broderia. Și sfeșnicul ei nu se stingea nici noaptea (Pilde 31, 18). Făcea haine pentru orfanii, văduvele și neputincioșii din sat și se îngrijea de cei în nevoi și de cei bolnavi, așa încât toți erau uimiți de înțelepciunea și evlavia sa. Și frica lui Dumnezeu s-a sălășluit într-însa. În acel sat cea mai apropiată biserică era cam la două verste depărtare, așa încât, cât a fost mică, nu a avut ocazia să meargă la biserică pentru a asculta cuvântul lui Dumnezeu sau să audă un preot învățând despre mântuire. Astfel încât numai bunul ei simț i-a fost învățător spre virtute, căci, precum spune Sfântul Antonie cel Mare: „Cei ce au o minte sănătoasă nu au nevoie de Scripturi”. Fericita Iuliana a urmat acest cuvânt: fără să studieze cărți și fără învățător, încă de mică, ea a împlinit toate poruncile și, precum o nestemată de mare preț, a strălucit în mijlocul cenușii crescând în evlavie și dorind să audă cuvântul lui Dumnezeu. Dar, cât a fost mică, n-a avut această ocazie și era batjocorită de cei neștiutori pentru faptele sale cele bune. Totuși, întunericul vicleniei nu poate vătăma în nici un fel frumusețea soarelui, căci ea era ca o casă zidită pe stâncă. Râurile au trecut peste ea, vânturile au bătut-o, dar n-au putut să o clatine. Precum Apostolul spune: Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul, sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia? (Rom. 8, 35) Iar dumnezeiescul David zice: Cei ce se încred în Domnul sunt ca Muntele Sionului. Nu se va clătina în veac și Nu va lăsa Domnul toiagul păcătoșilor

peste soarta dreptilor, ca să nu-și întindă dreptii întru fără-deleși mâinile lor (Ps. 124);

Când fericita Iuliana a împlinit șaisprezece ani, a fost dată în căsătorie lui Gheorghe Ossorghin, un nobil bogat ce trăia în județul Murom [în regiunea Vladimir] și au fost cununați de preotul Patapie ce slujea în biserica Dreptului Lazăr, prietenul lui Dumnezeu, din satul soțului ei, Lazarevo. Mai târziu, fiind plin de virtuți, acest preot a intrat în mănăstirea „Schimbarea la Față” aflată în de Dumnezeu păzitul oraș Murom, unde a luat numele călugăresc de Pimen și apoi a ajuns arhimandrit. Acest preot i-a învățat frica lui Dumnezeu după predania Sfinților Apostoli și a Sfinților Părinți, le-a arătat cum trebuie să trăiască soții cu soțiile lor, le-a spus despre rugăciune și post, despre milostenie și alte fapte bune. Ea a ascultat cu mare atenție și râvnă cuvântul cel dumnezeiesc, învățătura și povețele și ceea ce a fost sădit în ea precum într-un pământ bun a crescut și s-a înmulțit; ea nu numai că a ascultat învățătura, dar s-a și hotărât să pună în practică. Și astfel, după ce preotul i-a învățat și le-a dat binecuvântarea sa, au plecat la socrul ei, Vasile, căci părinții soțului ei încă mai trăiau. Socrul ei era un om bogat și cunoscut la curtea țarului, iar soacra sa era și ea dintr-o familie bună și învățată. Aveau doar un fiu și două fiice, multe sate și robi precum și multe alte proprietăți.

Când au văzut că nora lor este din familie nobilă, pricepută la multe lucruri bune și delicată, s-au bucurat, L-au slăvit pe Dumnezeu și au dat în mâinile ei conducerea gospodăriei.

Ea era cu toată smerenia foarte ascultătoare și supusă lor, nu ieșea niciodată din cuvântul lor, nici nu-i contrazicea vreodată, ci îi respecta foarte mult și îndeplinea fără cârtire toate câte îi spuneau să facă, așa încât socrii ei se minunau și o respectau mult și ei pentru aceasta. Atunci când rudele sau altcineva o încercau cu diferite întrebări și discuții, ea dădea la fiecare întrebare un răspuns potrivit și plin de înțeles, astfel încât toți se minunau de bunul său simț și slăveau pe Dumnezeu.

Încă din tinerețe fericita Iuliana fusese obișnuită să se roage îndelung lui Dumnezeu în fiecare seară și să facă o sută sau mai bine de metanii și abia apoi să se culce. De asemenea, în fiecare dimineață când se trezea, se ruga mult Domnului și îl învăța și pe soțul ei să facă la fel, căci, după cum spune marele Apostol Pavel: Ce știi tu, femeie, dacă îți vei mântui bărbatul? (I Cor. 7, 16) și către soț la fel zicând. Și iarăși: Dacă însă te vei însura, n-ai greșit (I Cor. 7, 28) și Cel ce își mărită fecioara bine face; dar cel ce n-o mărită și mai bine face (I Cor. 7, 38).

Fericita Iuliana era mândrită că nu ajunsese încă la chipul cel mai înalt al vieții feciorelnice, dar a auzit pe același apostol care zice: Te-ai legat de femeie? Nu căuta dezlegare (I Cor. 7, 27), femeia este legată prin lege și nu este stăpână pe trupul său, ci bărbatul; ea se va mântui prin nașterea de prunci, dacă s-a ținut stăruitor de tot ce este lucru bun (cf. I Cor. 7, 39; I Tim. 2, 15; 5, 10). Și iarăși se spune în altă parte: „Viața omenească este împărțită în două stări: cea călugărească și cea normală (obișnuită); celor din starea obișnuită le este îngăduit să se

căsătorească și să mănânce carne, dar în rest trebuie să împlinească celelalte porunci ale lui Hristos exact ca monahii”. „Se poate să trăiești în lume cu soț și tot să fii plăcut lui Dumnezeu”. „Nu tot cel ce se tunde în monahism se mântuiește, ci cel care împlinește cele ale călugărului” și „dacă cineva trăiește în lume cu o soție și împlinește legea, este mai bun decât un călugăr care nu a împlinit toată legea” și „un mirean virtuos este o minune în lume”.

A cugetat îndelung la toate acestea. Ea se silea după lege să împlinească toate poruncile Domnului Iisus Hristos. Nu lăsa nici măcar o seară să treacă fără rugăciuni îndelungate, așa încât îi mai rămânea puțină vreme pentru somn, dar totuși dimineața se trezea devreme și se ruga mult lui Dumnezeu.

Atunci când soțul ei era plecat în slujba Țarului pentru un an sau doi sau câteodată chiar trei, ea nu mai dormea noaptea, ci spunea rugăciuni îndelungate către Dumnezeu. Sfeșnicul ei nu se stingea toată noaptea, căci lucra cu mâinile din greu la roata de tors și la brodat. După ce vindea ce lucrase, dădea cele obținute săracilor sau pentru construirea bisericilor, căci se pricepea la broderii. Făcea multă milostenie, dar păstra totul în taină față de socrii săi. Singura care știa era o tânără slujnică prin care trimitea milosteniile celor nevoiași. Făcea aceasta în fiecare noapte fără ca cineva să știe. După cum spune Sfântul Evanghelist Matei și Însuși Hristos Domnul cu sfintele Sale buze: deci, când faci milostenie, nu trâmbița

înaintea ta . . . , să nu știe stânga ta ce face dreapta ta și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție (Matei 6, 2-4).

În timpul zilei cu osârdie se îngrijea de gospodărie și avea grijă de văduve și orfani ca o adevărată mamă a lor. Îi spăla cu propriile sale mâini, îi îmbrăca, îi hrănea și le dădea de băut. În ea se împlinea cuvântul înțeleptului Solomon: Cine poate găsi o femeie virtuoaasă? Prețul ei întrece mărgearul. Într-însa se încrede inima soțului, iar câștigul nu-i va lipsi niciodată (Pilde 31, 10-11). Dacă cineva rămânea în urmă, nu se îngrija, căci toți din casa ei erau îmbrăcați și hrăniți, și dădea fiecăruia de muncit pe măsura puterilor. Ura mândria și semeția și nu îi chema niciodată pe slujitori cu porecle și nici nu-i cerea nici unuia să-i aducă apă să se spele pe mâini sau să-i scoată încălțările, toate acestea făcându-le ea singură. Doar când nevoia o cerea, atunci când veneau musafiri, o serveau slujitorii ca un lucru ce se obișnuia atunci. Dar de îndată ce plecau musafirii, ea se schimba complet și se ocăra neîncetat și cu smerenie spunând: „Cine sunt eu, femeie netrebnică, ca să fiu servită de asemenea oameni, chipuri ale lui Dumnezeu?”. Și slăvind pe Dumnezeu pentru acestea, întru toate era chip al virtuții.

Dar unii slujitori erau nesăbuiți, neascultători și leneși la slujba lor. Alții se certau cu ea, dar ea răbda toate acestea cu smerenie. Toate le lua asupra sa și se învinuia spunând: „Eu însămi păcătuiesc pururea înaintea lui Dumnezeu, iar El este răbdător cu mine, deci ce aș putea să le cer acestora care sunt